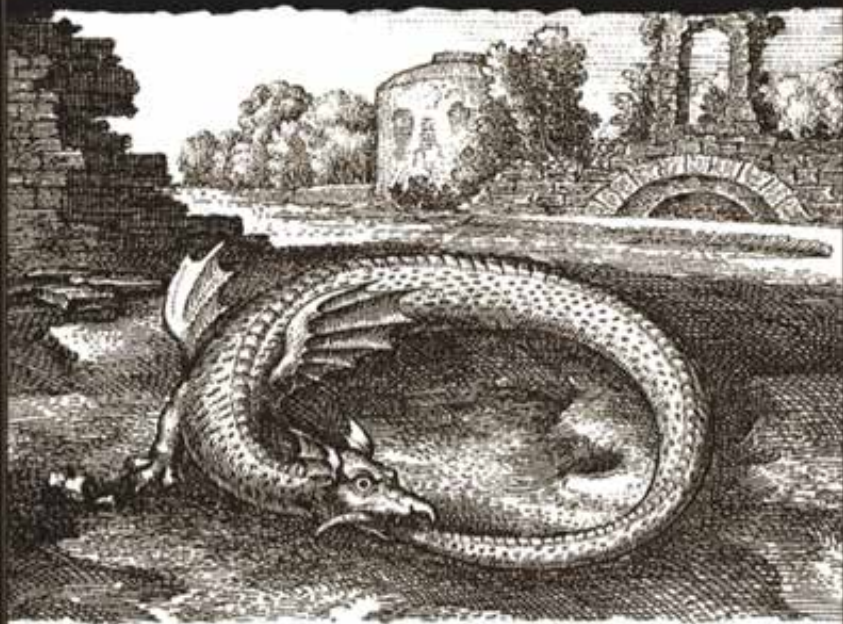

MALÁ HISTORIE
DRAKŮ

Joyce Hargreavesová

K záchraně panny šířil dráčka,
pravdou-li byla by, hezká to povíadačka.
Říkají, že dráka ni šířit ho není;
by bylo panen, dejme se na modlení.

Joyce Hargreavesová
Malá historie draků

Copyright © 2009 by Joyce Hargreaves

© Wooden Books Limited, 2009

Published by Arrangement with Alexian Limited.

Translation © Jiří Pilucha, 2017

Design and typeset by Wooden Books Ltd, Glastonbury, UK.

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být rozmnožována a rozšiřována jakýmkoli způsobem bez předchozího písemného svolení nakladatele.

Druhé vydání v českém jazyce (první elektronické).

Z anglického originálu *A Little History of Dragons* přeložil Jiří Pilucha.

Odpovědná redaktorka Tereza Kodlová.

Sazba a konverze do elektronické verze Michal Puhač.

V roce 2018 vydalo nakladatelství Dokořán, s. r. o.,

Holečkova 9, 150 00 Praha 5,

dokoran@dokoran.cz, www.dokoran.cz,

jako svou 936. publikaci (276. elektronická).

ISBN 978-80-7363-874-0

MALÁ HISTORIE DRAKŮ

Joyce Hargreavesová

*Parížky jako jelen, hlava jako vellbloud, oči jako démon, krk hada, břich jako škeble, šupiny jako kapy,
drápy jako orel, tlapy jako tygr a uši jako kráva.*

Filosof Wang Fu, dynastie Han, popis devíti charakteristik draka Lunga.

OBSAH

Úvod	1
Co je to drak?	2
Tiamat	4
Draci Yggdrasilu	6
Znamení bohyně	8
Nágové	10
Čínští a japonští draci	12
Feng-šuej a azurový drak	14
Draci obou Amerik	16
Hydra	18
Souhvězdí draka	20
Saň	22
Tyfon	24
Had dvouruký	26
Červ	28
Drak wyvern	30
La wouivre	32
Amfisbena	36
Svatí drakobijci	38
Draci heraldičtí a váleční	40
Draci v alchymii	42
Hadí síla	44
Dračí linie	46
Duhový had	48
Jiné místo, jiná doba	50
Zemský drak	52
Vybraná místa výskytu draků	54
Dodatek – čínští draci	58

ÚVOD

Drak je nejobtížněji uchopitelný a nejvariabilnější ze všech živočichů obývajících divoký svět lidské imaginace. O tomto bájném tvorovi pojednávají mýty a zkažky cestovatelů už 4 000 let, a ač nebyl nikdy spatřen krom svého vtělení v podobě hada, objevují se jeho zobrazení např. v náboženstvích, alchymii, heraldice a medicíně všech světových kultur a dějeprav – prvobytných, antických, středověkých i orientálních.

Draka lze v první řadě považovat za symbol nejrůznějších aspektů zemských sil, působících dobro i zlo. Ve spojení s vodou obvykle reprezentuje plodnost půdy – ale jindy se naopak objevuje jako zvěstovatel povodní a sucha. Může být znamením žáru uvnitř Země, jako např. drak vydechující oheň – Tyfon, syn matky Země ztělesňující vulkán.

Dějště novodobých legend o dracích, jako jsou hory, jeskyně, návrší a jezera, se často vážou k předkřesťanským náboženstvím, ale zobrazení draků se vyskytují i na místech, kde bychom je čekali nejmeně, např. v křesťanských kostelích.

V mnoha kostelích objevíme pohanského draka, z jehož tlamy rašíolistěné výhonky – i toto je symbol plodnosti. Pojem drakobijce je zřejmě též pohanský a má původ v Zeleném muži a dalších bozích plodnosti, kteří bodcem kopí nutí draka uvolnit ze spárů úrodné síly přírody.

Tato knížечka zřejmě čtenářům nezodpoví všechny otázky týkající se draků, ale věřím, že poslouží jako úvod do uchvacujících představ, v nichž draci figurují.

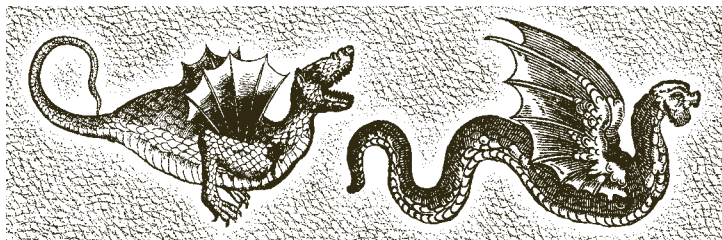
CO JE TO DRAK?

hledej hada

Dávní přírodovědci věřili, že drak je skutečné zvíře. Neprobádané divočiny na mapách cizích krajů bývaly opatřeny nápisem „Zde jsou draci“. Staré knihy jako např. *History of foure-footed Beastes* ze 17. století od Edwarda Topsella zobrazují draky spolu s plazy typu ještěrek a hadů. Dnes máme prozkoumány takřka všechny části planety a můžeme si být skoro jisti, že drak ve všeobecně rozšířené podobě, jak si jej obvykle vizualizujeme, nikde na Zemi fyzicky neexistuje.

V novodobých popisech mívá drak čtyři nohy, dlouhé tělo podobné hadímu, ocas s vyčnívajícími bodci, hlavu rozlíceného ještěra, netopýří křídla, ostré drápy, ostré zuby a tlamu dštící oheň. V dřívějších dobách však byly podoby draků zcela zaměnitelné s podobami hadů.

Ve starověkém Řecku a Římě se užívalo slov *Drakon* a *Draco* k označení velikého hada a slovo *drak* je z obou odvozeno. *Drakon* ovšem znamenal nejen velkého hada, ale i létající bytost (která však podobně jako většina čínských draků dokáže záhadným způsobem létat bez křídel).

Nahoře: Legendaární dračí síla a udatnost může být docela dobře důvodem zázrak,
podle nichž právě drak zplodil Alexandra Velikého.
Na protější straně: Okřídlený drak a had z knihy *History of four-footed Beastes*.

TIAMAT

vše počíná dračicí

Epos *Enúma eliš* (babylónský mýtus o stvoření) byl objeven ve formě dlouhé básně na sedmi tabulkách mezi vykopávkami v Ninive v Iráku. Pocházejí z druhého tisíciletí před Kristem. Rozluštěný text vynesl na světlo příběh dračice Tiamat.

Báseň vypráví, že na počátku nebylo nic než dva principy bytí: Apsú, duch sladkých vod, a Tiamat, duch slaného moře a chaosu, vtělený do podoby dračice s hadím tělem, rohy a dlouhým ocasem. Podle mýtu porodí Tiamat mnoho dětí-bohů a ti zabijí svého otce, aby je nemohl zničit. Běsníc nad jejich činem vstoupí proti nim Tiamat do války a zplodí jedenácte nestvůr: zmiji, žraloka, muže-štíra, démona bouří, velkého lva, draka, šleného psa a čtyři bezejmenné.

Bůh Marduk pak svolí, že bude proti Tiamat bojovat. Vyzbrojí se lukem a šípy, bleskem a sítí ze čtyř mocných větrů. Po velkolepém boji se mu podaří spoutat Tiamat do sítě tak, že jí vnikne do úst zlý vítr, oslabí ji a zbaví života. Marduk rozdělí její tělo na dvě části a z nich vzniknou dvě klenby (země a nebesa) – babylónský světový řád.

Tiamat takto symbolizuje prvotní chaos, vodu a temnotu.

